

Sten- och grusvallar

Perenn vegetation på steniga stränder

Perennial vegetation of stony banks

EU-kod: 1220

Länk: Gemensam text (namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#2

Beskrivning av naturtypen

Länk: Gemensam text (beskrivning av naturtypen)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
#2

Utdrag ur EU:s tolkningsmanual

Perennial vegetation of the upper beaches of great shingle banks, formed by *Crambe maritima*, *Honkenya peploides* and other perennial species. A wide range of vegetation types may be found on large shingle structures inland of the upper beach. On more mature, stable, shingle coastal forms of grassland, heath and scrub vegetation may develop. Some areas of unusual vegetation dominated by lichens and bryophytes are found on more mature shingle.

Sub-type

17.31 - Baltic sea kale communities: Elymo-Crambetum

Svensk tolkning av definitionen

Sten- och grusvallar, inklusive fossila vallar, i direkt anslutning till stranden.. Många olika successionsstadier förekommer. I de äldre delarna kan antingen gräs-, ljung- och risvegetation eller en vegetation dominerad av mossor och lavar utvecklas. Vegetationens utformning är beroende av hur exponerad stranden är för vind och vågor. Naturtypen är vanligen ohävdad.

Kommentarer

Sten och grusvallar förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region.

Gränsdragning mot andra naturtyper

- Driftvallar (1210) har företräde framför sten och grusvallar (1220).

Viktiga strukturer och funktioner

- God vattenkvalitet
- Tydlig zonerings av olika vegetationstyper
- Naturlig artsammansättning

Typiska och karakteristiska arter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	K-art	T-art	Grupp	Region
Kärlväxter					

<i>Angelica archangelica</i> ssp. <i>litoralis</i>	strandkvanne	K-art	T-art	B, K
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	mjölon		T-art	B
<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>maritima</i>	strandbeta	K-art	T-art	B, K
<i>Crambe maritima</i>	strandkål	K-art	T-art	B, K
<i>Cynoglossum officinale</i>	hundtunga		T-art	B, K
<i>Deschampsia bottnica</i>	gultåtel	K-art	T-art	B
<i>Elytrigia repens</i>	kvickrot	K-art		
<i>Euphorbia palustris</i>	kärrtörel		T-art	B, K
<i>Euphrasia bottnica</i>	strandögontröst		T-art	B
<i>Euphrasia frigida</i> var. <i>baltica</i>	klapperögontröst		T-art	B
<i>Glaucium flavum</i>	strandvallmo		T-art	B, K
<i>Hippophaë rhamnoides</i>	havtorn		T-art	B
<i>Honckenya peploides</i>	saltarv	K-art	T-art	B, K
<i>Isatis tinctoria</i>	vejde	K-art	T-art	B, K
<i>Lathyrus japonicus</i>	strandvial	K-art	T-art	B, K
<i>Leymus arenarius</i>	strandråg	K-art		
<i>Ligusticum scoticum</i>	strandloka	K-art		
<i>Silene uniflora</i>	strandglim	K-art		
<i>Tripolium vulgare</i>	strandaster	K-art	T-art	B, K
Fåglar				
<i>Actitis hypoleucos</i>	drillsnäppa		T-art	B, K
<i>Sterna albifrons</i>	småtärna		T-art	B, K

Klassificering enligt andra klassificeringssystem

Klassificeringssystem	Naturtypens motsvarighet
VIN:	4.1.1.2 Strandkål-kvickrot-typ 4.1.1.3 Röllika-kvanne-typ
Kustbiotoper i Norden:	klippstränder (7.8.6.19)
EUNIS:	B2.2, Unvegetated mobile shingle beaches above the driftline

Utbredning och förekomst

Länk: Gemensam text (utbredning och förekomst)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#5

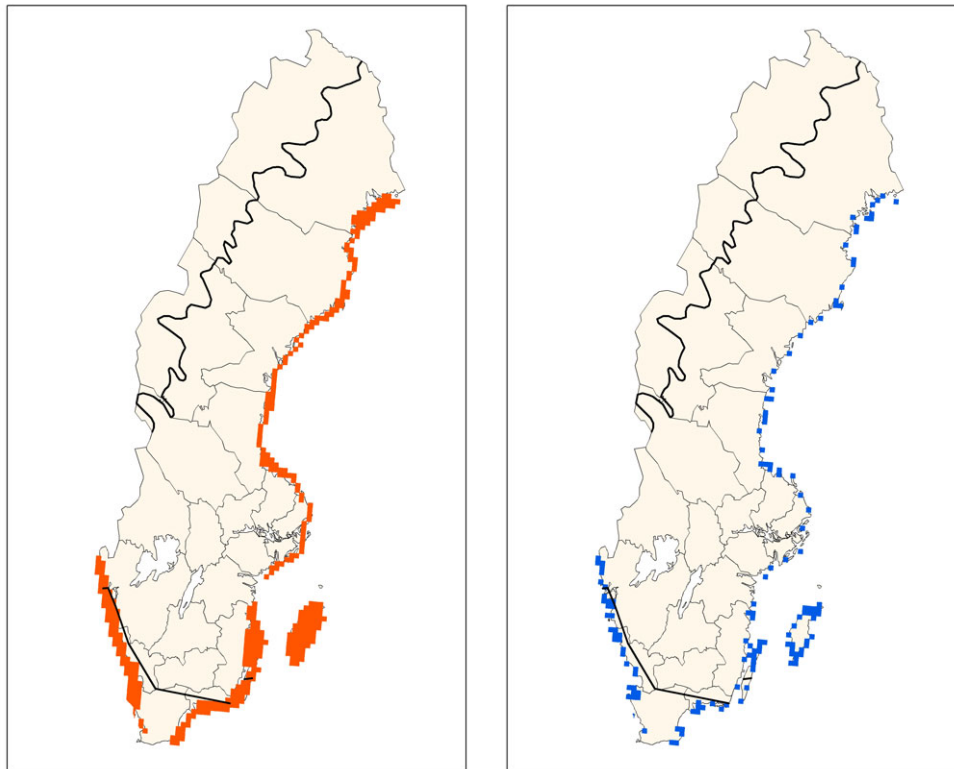
Rapporterad nationell bevarandestatus år 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				

Utpekade för naturtypen (st)	110	43	51
Utbredning			
Aktuellt värde (km ²)	28 300	11 300	39 600
Referensvärde (km ²)	28 300	11 300	39 600
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend	Stabil	Stabil	
Förekomstareal			
Aktuellt värde (km ²)	42	6,6	48,6
Referensvärde (km ²)	42	6,6	48,6
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend	Stabil	Stabil	
Kvalitet			
Bedömning aktuell status	Otillräcklig	Otillräcklig	
Bedömning trend	Stabil	Stabil	
Framtidsutsikt			
Bedömning aktuell status	Otillräcklig	Otillräcklig	
Bedömning trend	Stabil	Stabil	
Samlad bedömning			
Bedömning aktuell status	Otillräcklig	Otillräcklig	
Bedömning trend	Stabil	Stabil	

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Ett viktigt skäl till att naturtypen inte bedöms ha gynnsam bevarandestatus är övergödning.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomstareal (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#8

Hotbild

- Övergödning pga. utsläpp/läckage av näringsämnen (fosfor och kväve) resulterar i ökad pålagring av ruttande alger vilket kan påverka artsammansättningen.
- Olje-, bensen- och kemikalieutsläpp förstör strukturen.
- Slitage och störningar orsakade av det rörliga friluftslivet kan påverka strukturen.
- Exploatering såsom bebyggelse, bryggor etc. påverkar strukturen.
- Ökad temperatur riskerar att ändra artsammansättningen

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för naturtypen sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Åtgärder för att minska övergödningen genom att minimera utsläpp/läckage av näringsämnen (fosfor och kväve) hanteras bl.a. genom landsbygdsprogrammet, exempelvis inom projektet ”Greppa näringen”, respektive vattenförvaltningen (EU:s ramdirektiv för vatten).
- Integrerad kustzonsförvaltning (ICZM), i enlighet med EU:s rekommendationer, inklusive traditionell fysisk planering i linje med Plan- och bygglagen (PBL), vilken reglerar planläggningen av mark, vatten och byggande, är ett viktigt styrmedel för ett långsiktigt bevarande av kusten.
- Sveriges åtaganden inom HELCOM, Baltic Sea Action Plan; aktionsplan för Östersjön.
- Common Agricultural Policy (CAP) hanterar frågor inom EU:s jordbrukspolitik.
- EU:s marina strategi.
- Oslo– Pariskonventionen; OSPAR. Samarbete i Nordost Atlanten inom fem områden; Biodiversitet och ecosystem, övergödning, miljöfarliga ämnen, marin industri i utsjöområden, och radioaktiva ämnen. the Biodiversity and Ecosystem Strategy, the Eutrophication Strategy, the Hazardous Substances Strategy, the Offshore Industry Strategy and the Radioactive Substances Strategy.
- Åtgärder som kan minska kväveläckage och erosion från åkermarken är berättigade till EU-stöd. I regioner med miljöstöd för skydds-zoner bör

länsstyrelsen uppmana till skyddszoner på eventuella åkrar i anslutning till naturtypen.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#11

- Naturtypen ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 1.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypen är strandskydd.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypens omgivning utöver det som nämns ovan är skogsbrukets och jordbrukets regelverk.

Bevarandemål, målbildindikatorer och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#19

På Naturvårdsverkets hemsida om uppföljning i skyddade områden, finns en rapport (6379:2010) om uppföljnings i skyddade områden. Den beskriver arbetet med formulering av mål och användande av målbildindikatorer för att följa upp målen. Rapporten beskriver det generella arbetet, och uppföljningen i detalj beskrivs i manualer för uppföljning av olika naturtyper. Det finns även manualer för uppföljning av olika naturtypsgrupper. Där finns information om arbetsmetoder, och exempel på olika målbildindikatorer.

Det finns bland annat manualer för Hav, för Stränder och sanddyner, för Laguner, grunda och smala vikar, för Flygbildstolkning och för olika artgrupper.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/natur/naturgemensam.pdf#13

Naturtyps- och ekosystemvis litteratur

Naturvårdsverket (2000): Kust- och skärgårdsområden i Sverige. Rapport 5116.

Nordiska Ministerrådet (2001): Kustbiotoper i Norden.

Naturvårdsverket (2008) Sveriges åtaganden i Baltic Sea Action Plan. Rapport 5830.

UK Marine SAC:s Project Marine Monitoring Handbook

Naturtyps- och ekosystemvisa länkar

Greppa näringen:

<http://www.greppa.nu/startsidea.106.14f79cb117833f3e2780001486.html>

HELCOM: <http://www.helcom.fi/>

OSPAR: <http://www.ospar.org/>

Kontaktuppgifter

Mona Johansson

mona.johansson@artdata.slu.se

018-67 25 48

ArtDatabanken

Bäcklösavägen 10

Box 7007

750 07 Uppsala